

Datum

2022-11-03

Vår referens

Jeanette Lebedies Nord

Controller

jeanette.lebedies-nord@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Upphandlingsplan 2023-2024 ASN-2022-14953

Sammanfattning

I budget 2018 beslutade Kommunfullmäktige att samtliga nämnder ska redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet) och hållbarhetskrav samt behov av innovativa inköpslösningar.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. Upphandlingsplanen kommer att redovisas för kommunstyrelsen.

I ärendet presenteras förslag på Upphandlingsplan 2023–2024 för arbetsmarknads- och socialnämnden.

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner Upphandlingsplan 2023–2024 enligt förvaltningens förslag
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar Upphandlingsplan 2023–2024 till kommunstyrelsen

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN 2022-11-25 - Upphandlingsplan 2023-2024
- Förslag till Upphandlingsplan ASN 2023-2024

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2022-11-02

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2022-11-10

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2022-11-25

Beslutet skickas till

Stadskontoret via verktyget Stratsys.

Ärendet

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla det påbörjade arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål.

Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämnds nivå och koncernnivå kräver gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa upphandlingar och hållbara inköp.

Samtliga nämnder ska med anledning av kommunfullmäktiges beslut årligen redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärde), hur hållbarhetshänsyn säkras i nämndens inköp och upphandlingar samt eventuella produkt- eller verksamhetsområden där mer hållbara och/eller innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. Upphandlingsplanen kommer att redovisas för kommunstyrelsen.

Arbetsmarknads- och socialnämndens upphandlingsplan och den inventering som genomförs avseende upphandlingsbehov utgör grunden för förvaltningens fortsatta arbete med att strategiskt planera kommande upphandlingar. Nämnden är i fortsatt behov av kartläggning både gällande upphandlingsbehov, inköpsstatistik och efterfrågade inköpslösningar.

Största inköpsområden 2021

Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla kommunövergripande (kö) ramavtal inom samtliga inköpsområden i staden, och antalet ramavtalsområden ökar ständigt. Enligt Malmö stads *Inköpspolicy* är det respektive nämnds ansvar att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk och att kommunövergripande avtal nyttjas då hög avtalstrohet eftersträvas. För de behov som inte täcks av kommunens kommunövergripande ramavtal ska förvaltningsspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA, nyttjas.

Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, miljö etcetera. Det innebär också att det arbete som staden lägger på att skapa ramavtal inte ger önskad effekt.

I ärendet redogör nämnden för sina sju största inköpsområden år 2021 (tkr) samt en beskrivning av avtalstrohet inom respektive inköpsområde. Syftet är att få en överblick över nämndens värdemässigt stora inköpsområden samt i vilken utsträckning dessa inköp sker genom avrop på upphandlade avtal.

Förvaltningen arbetar aktivt för att skapa en korrekt inköpskultur och eftersträva en ökad avtalstrohet. Arbetet bedrivs genom kunskapshöjande insatser, utarbete och implementera inköpsrutiner, intern kontroll och granskningar samt att det finns lättillgänglig information på

intranätet. Allt i syfte att ge verksamheterna kunskap och redskap för hur inköp ska genomföras på ett korrekt sätt. Andelen inköp som görs hos ramavtalade leverantörer har ökat inom merparten av nämndens inköpsområden.

Andelen hållbara inköp inom livsmedel och dess klimatpåverkan tillsammans med interna resor/transporter följs löpande under året och verksamheterna rapporterar in aktiviteter som genomförs i syfte att uppnå nämndens miljömål.

Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023–2024

För att kunna fatta stadsövergripande strategiska beslut kring upphandlingar behöver kommunstyrelsen en sammanställning av samtliga större upphandlingar som planeras i respektive nämnd.

I ärendet redogör nämnden för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärdet, år 2023–2024 samt uppskattat kontraktswärde för dessa. Inventeringen av det upphandlingsbehov som redovisas i ärendet har genomförts genom enkäter till förvaltningens samtliga chefer samt dialoger i ledningsgrupper och förvaltningsledning.

För arbetsmarknads- och socialnämndens huvudverksamhet saknas ramavtal i Malmö stad. I de fall intern verksamhet för vård och/eller boende behöver kompletteras av externa leverantörer genomförs inköpen via förvaltningsspecifika avtal eller Skånes kommuners avtal. Nämnden har därför ett behov av att årligen genomföra upphandlingar för större kontraktswärden för att säkerställa tillgången till upphandlade ramavtal.

Förvaltningen har de senaste tre åren utvecklat sitt arbete med inventering och strategisk planering av inköp och upphandlingar. Nämndens upphandlingsplan utgör ett verktyg för detta arbete. Upphandlingsplanen bryts ned i förvaltningens egen plan för inköp, upphandling och avtalsförvaltning vilken fastställs av förvaltningsledningen i januari varje år. Planen beskriver processer för inköp och upphandling, vilka upphandlingar som ska genomföras samt hur dessa ska prioriteras. Vidare beskriver planen processer för avtalsförvaltning i syfte att säkerställa att de avtal som förvaltningen upphandlar följs upp löpande.

Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar

Den 1 juli 2023 planeras lagen om offentlig upphandling att ändras. Av lagändringen följer att staden ska beakta miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i varje upphandling. Samma skyldigheter följer även av andra lagregleringar och styrdokument såsom Agenda 2030, barnkonventionen och stadens miljöprogram och inköpspolicy.

Ett systematiskt angreppssätt är avgörande för att säkra att hållbarhetshänsyn tas i varje upphandling. Nedan ska nämnden därför redogöra för hur de systematiskt arbetar med hållbarhetshänsyn.

Nytt för årets rapportering är att nämnden ska beskriva vilka hållbarhetskrav som ställts i tidigare genomförda upphandlingar och inte vilka krav som planeras i kommande upphandlingar. Detta för att krav som regel bestäms i det operativa skedet i en upphandling snarare än innan processen är i gång. Med hållbarhetskrav avses både miljökrav och sociala krav.

Stadskontorets upphandlingsenhet ansvarar för att säkerställa hållbarhetskrav i

kommunövergripande upphandlingar/avtal. Redovisning av hållbarhetskrav i dessa upphandlingar/avtal svarar Stadskontoret för. När det gäller de upphandlingar som sker via ADDA (f.d. SKL Kommentus), Kammarkollegiet eller Skånes kommuner behöver förvaltningen inte redogöra för de hållbarhetskrav som ställts.

För förvaltningsspecifika upphandlingar som genomförs av egen personal eller via internt/externt ombud, ligger ansvaret för att uppnå en viss hållbarhetsstandard på den enskilda förvaltningen.

I ärendet redogör nämnden för de hållbarhetskrav som ställts i de förvaltningsspecifika upphandlingar som genomförts.

Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas.

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka nio (9) miljarder kronor. Det innebär att stadens inköp motsvarar en väsentlig andel av stadens totala omsättning om 23 miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Ett första steg är att skapa en överblick genom att nämnderna identifierar och rapporterar förslag på behov av nya inköpslösningar.

Nya (innovativa) inköpslösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. I sådana fall finns anledning att uppmuntra till nya lösningar.

Nya inköpslösningar behöver ta sin utgångspunkt i det behov som ska tillgodoses. Det handlar om att på ett tydligt sätt beskriva vilken funktion som ska uppnås eller tillgodoses (Vad) men utan att beskriva lösningen (Hur).

För att skapa utrymme för ett innovativt perspektiv för att uppnå de behov som staden har krävs mycket god framförhållning då upphandling av nya lösningar är tidskrävande. Det är viktigt att verksamheten är beredd att satsa såväl personellt (arbetstid) som ekonomiskt (testbädd) för att finna nya lösningar. Ett resonemang kring innovativa inköpslösningar finns i utredningen *Återrapportering - Utredningsdirektiv budget 2018 - Utreda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar* (STK-2019-1134).

I ärendet ger nämnden förslag på produkt- eller verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas.

Ansvariga

Lejla Kazic Enhetschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef